

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe unu an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANUL XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisuri nu se retrămă.

Nr. 171.

Mercuri 19 Septemvre (1 Octomvre)

1884.

Nou Abonament la „Gazeta Transilvaniei.”

Cu 1 Octomvre st. v. 1884 se începe un nou abonament, la care invităm pe onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Abonamentul: Pentru Austro-Ungaria cu posta: pe trei luni 3 fl., pe șese luni 6 fl., pe unu an 12 fl. Pentru România și străinătate: pe trei luni 9 franci, pe șese luni 18 franci, pe unu an 36 franci.

Rugăm pe d-nii abonați, ca să binevoiască a-și reînoui de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiteria țiarului să nu se întrerupă.

REDACȚIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.”

Brașov în 18 (30) Septemvre.

Eri s'a deschis dieta ungerescă din Peșta de Maiestatea Sa printr'unu mesagiu regesc, pe lângă ceremonialul obicinuit.

Era de prevădit că discursul tronului, care este redactat de șeful cabinetului, va cuprinde cu alte cuvinte aceeași programă, ce a desvoltat-o d-lu Tisza în faimosa sa vorbire dela Oradea. Și într'adevăr, dintr'unu estras telegrafic, ce ni s'a împărțit, vedem că în discursul tronului se accentuează din nou toate postulatele ministrului-președinte.

Mai întâiu este reforma camerei magnaților, care o cere mesagiul în interesul statului ungar. Apoi vorbește de măsuri de îmbunătățire precum: stabilirea mai drăptă a pensiunilor pentru funcționarii statului, străformarea procedurii penale, regularea Dunărei de sus, a Porților de feră ș. a. și dăce că și prelungirea perioadei legislative se vede a fi necesară.

Cătu privesce tratatul de vamă și de comerț cu Austria, mesagiul speră că elu se va renoi fiindu părțile contractante cătră olaltă cu echitate, deorece acăta rănoire este în interesul ambelor state ale monarhiei.

Discursul tronului accentuează după acăta că relațiunile monarhiei cu Germania sunt cele mai intime, asemenea și relațiunile ei cu celelalte state esterne sunt cele mai amicabile și că, prin urmare, lucrarea dietei nu va fi împedecată de nici o încercătură esteriă. Apoi urmăză astfel:

„Acăta împrejurare (adecă pacinica situațiune) de sigur o veți folosi pentru aceea ce se aplană cu înțelepciune politică și unde este de lipsă cu strictă energiă greutățile din întru, să faceți finit agitațiunilor dintre rasse, confessiuni și clase, cari produc numai frecări, pentru ca astfel în țările de pe teritorului s-lui Stefanu rassele, confessiunile și clasele diferite să pótă află mulțumire în aceea că trăesc la olaltă.”

Nu mai este de lipsă să arătăm ce înțelege guvernul Maiestății Sale sub energica campanie în contra pretinselor agitațiuni interioare, ce a fost anunțată în pasagiul citat din discursul tronului. Ceea ce nu i-a succes a dobândi pe cale ordinară, adecă mulțumirea popórelor nemaghinre cu starea actuală a lucrurilor, guvernul crede că va câștiga prin întrebunțarea unei „stricte energii.”

Ce rătăcire! Când s'a mai văditu ca unu popor se fi fostu împăcatu cu măsuri excepționale? Nu s'au luat destule măsuri de aceste contra Maghiarilor sub regimul lui Bach și ore putu'a dăce acestu regim că a făcutu ca Maghiarii să fie mulțumiți?

Și cum se afle popórele din acestu stat mulțamire în conviețuirea lor, când unulu este stăpănu, ér celelalte servitórele lui, când unulu mănă totu mieđul și celorlalte li se dă numai cója? Ce conviețuire este acăta?

Din momentulu de când s'a nimicitu autonomia Transilvaniei proclamându-se aservirea și asimilarea Românilor și a Sașilor ca o necesitate pentru asigurarea existenței statului, a pierit pacea și mulțumirea dintre Nemaghiari. Ei se vedu pe dă ce merge mai multu amenințat și scurtați în drepturile lor, cari tóte de-a rândul s'au sacrificat pe altarulu maghiarismului violentu.

Nici astăzi Transilvania nu este reprezentată, ori este reprezentată numai o fracțiune ardelă, în dieta ungară. Nimenea nu se mai îngrijesce de interesele poporațiunii ei, țera s'erăcesce și dă înderétu. Dér șovinismul și fanatismul maghiar crește vedéndu cu ochii și se încumétă a restabili cu forța, ceea ce póte fi numai opera dreptății și a echității cătră toți: mulțumirea generală.

Nu trebuie se fie cineva mare profetu spre a vedé că așa ceva este cu neputință. Dér cine scie la ce va servi și acăta? Se vede că sórtea noastră este ca să-o pățim și mai réu spre a puté ajunge odată la unu bine.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alu „Gaz. Trans.”)

Gurghiu, 30 Septemvre. — Părechia princiară de coronă după o călătorie de 3½ ore dela Tergulu-Mureșului a ajuns aici la 10½ ore a. m. fiindu salutat de poporațiunea și preoțimea română, de óspeții curții și de funcționari. Satele pe unde au trecut Altele Lor erau frumosu împodobite. La órele 12 din dă a fostu dejun, după care prințul de coronă a făcutu o excursiune la vechia cetățiuă a lui Racoți spre a împușcă buhe. Altea Sa a și împușcatu două buhe mari. Séra la 6 ore a fostu prânđul, la care au fostu invitați toți óspeții.

Budapesta, 30 Septemvre. — Maiestatea Sa vizită eri după améđi fără de veste esopiția permanentă artistică uitându-se și la opera lui Munkácsy. După o jumătate de óra s'a depărtat.

Budapesta, 30 Septemvre. — Partida stângei estreme a ținutu aseră la 6 ore o conferență, în care a decisu de a purtă în viitoru numele partida independenței dela 1848. De altmintrelea ea va stă pe basa uniunii personale. Punctele principale ale programei acestei partide sunt: independență, liberalism și cea mai deplină egală îndreptățire. (??)

CRONICA ȚILEI.

Pactulu dualist dntre Austria și Ungaria s'apropia de sfârșit. Ministrul președinte ungeresc pare a fi forte îngrijat de rezultatul revisurii pactului, căci încă de acum a găsit cu cale să pipăe pulsulu gândurilor cabinetului din Viena în acăta privință. În dăle acestea ministrul președinte Tisza a adresat cabinetului austriac o notă, în care atrage atențiunea ministrilor aus-

triaci asupra apropiatei espirări a pactului, precum și asupra importanței d'a se luă cătu mai curéndu în desbatere stipulațiunile lui, și anume în locul antéiu cestiunea renoirii convențiunii vamale și comercaile. În notă se accentuează, că guvernulu ungeresc dorește în modu deosebitu acăta renoire, însă cu óre care modificări; totdeodată în notă se pune mare preț pe aceea, de a se scí părerea ministrului austriac în privința renoirii. În urma acestei note se poté considera prin urmare tratările ca începute oficialu.

De când partida clericală din Belgia a reușit a face să se sancționeze legea de scóle, propusă de ea, domnesce în Belgia mare iritațiune. Procurorii și organele poliției sunt în deplină activitate și pare că măsurile ce le iau produc din ce în ce mai mare fierbere în popor. Cea mai mare bătaia de capu i-o face guvernulu liga republicanilor, care a debutat dăle trecute c'unu manifestu fulminant. În contra celor ce au subscrișu acestu manifest s'au ordonat perchișițiuni domicilare, fiindu acusat că au făcut „complotu”, spre a răsturnă actuala formă de guvernament. Asemeni perchișițiuni s'au făcutu în domiciliulu lui Canbergh șeful partidei republicane, avocat și membru alu consiliului comunal, alu D-rului de Păpe, medicu vestit, D-riilor Manchi și Willman dela țiarulu „Național” ș. a. cu totul 11 perchișițiuni. Totodată a ordonat direcțiunea poliției o strictă supraveghiere a străinilor ce se află în Bruxela, deorece se crede că străinii organiză manifestările și turburările.

Alegerile, ce s'au făcutu de curéndu în Spania, au dovedit că clericali, pentru cari Regele Alfonso și-a datu tóte silințele ca să-i întărescă pentru o politică conservătoare, au lucrat în ascunsu pentru partida pretendentulu la tronulu Spaniei Don Carlos. Alegerile provinciale au eșit în favórea Carlistilor și a republicanilor lui Castelar. În provinciile nordice preoții predică fără sfială, că numai Don Carlos e adevăratulu succesóru alu lui Alfonso, care și așa e bolnav. Impresiunea ce a produs-o asupra Regelui rezultatulu alegerilor, e sdorbitore și se pare că va scóte din cabinetu elementele clericale cele mai pronunțate. Celu dintéiu ministru, ce va fi scos din cabinetu, este Pidal, despre care scim că, prin discursulu său ținutu în senatu încontra unității Italiei, a provocat unu conflict între acăta și între Spania. Regele Alfonso e convinsu acum, că clericali îi slăbesc tronulu pe care șede, prin urmare trebuie să se curețe de ei, deă nu vré să ajungă în periculosa situațiune, de a-și discuta dómnia cu Don Carlos.

Operațiunile franceze contra Chinesilor se dăce că se voru începe în curéndu. Ministrul președinte francesu, Ferry, a primitu o depeșă dela admiralulu Courbet, în care îi comunică, că pregătirile sunt terminate și că acțiunea se va începe imediatu. Țiarulu „Paris” anunță: Admiralulu Coubert va merge la Ke Lung, va goni garnisóna chineză de acolo, va fortifica înălțimile de prin prejurulu acestui port și vá aședă acolo unu corp de ocupațiune. Ministrul de marină așteptă esecutarea ecestei operațiuni în cursulu săptămănei viitoare. Astfel, dăce „Paris”, Francia va câștiga unu zalog de o valóre multu mai mare decât este despăgubirea ce o cere dela China și va puté să aștepte în liniște esecutarea tratatului dela Tientsin.

SITUAȚIUNEA DUPA INTREVEDEREA DELA SKIERNEVICE.

Cetim în „Neue freie Presse”:

Încă multu timpu va rămăne întâlnirea împăraților acoperită c'unu vél grosu. Numai schimbările ce voru urmă după asta în situațiunea politică a Europei voru arată și celor neinițiat cam de ce felu au fostu înțelegerile ce au avut împărații și ministrii la Skiernevice. Dér puțin câte puțin se simte chiar de pe acuma respirațiunea epocii celei noué, și în conture se arată o schimbare în relațiunile statelor europene. Mai antéiu se póte observă cu ócreare siguranță o isolare a

SCIRI MERUNTE.

Angliei, un lucru, care acum călî-va anî se privea ca un lucru imposibil. În măsura aceea în care Franca este din pozițiunea izolată și se apropie de puterile, care au în fruntea lor împărați, cu cât Franca se apropie mai tare de învingătorul său din 1870 și intră în relațiuni mai amicabile cu el, cu atât Anglia pare a se depărta mai tare de statele europene și a-și lua o pozițiune politică față cu puterile continentale europene, care corespunde cu pozițiunea sa insulară. Ce diferență mare este între astăzi și între ziua aceea când s'a întorsu Beaconsfield dela congresul din Berlin, când șise, că s'a întorsu cu pace și cu onore.

De conferința din Londra nu sa alesu nimica, arangementul dintre Franca și Anglia s'a ruptu. În mâinile lui Nubar pașa se află protestele Europei în contra rezultatului ocupației egiptene, ba tocmai acum se vorbesc despre o nouă conferință, care se împedece pe Anglia de a face în Egiptu singură ceea ce voesc disconsiderându cu totul interesele celorlalte state europene, ba puterile par a fi dispuse, ca se rezolveze cestiunea egiptenă și fără de voia Angliei. Astăzi toate puterile continentale, afară dora de Italia, se par a fi în contra politicii engleze, dar mai greu apasă în privința acesta Germania, care nu lasă ca Anglia să facă măcaru un pasu în direcțiunea apucată. Astăzi numai Italia se mai arată binevoitoare și cruțătoare către Anglia și acesta o face, căci e rivală cu Franca.

Nu scimă decă prin întâlnirea împăraților nu s'a operat u depărtare a Germaniei și-a Austriei de Italia. Dér despre alianța triplă dintre Germania Austria și Italia nu mai este nici pomană dela întâlnirea împăraților la Skierniewice. Și așa politica guvernului italianu a fostu amarnic combătută de opozițiunea națională, ca o politică stérpă. Intrunirea împăraților n'a pututu avé nici un alt scopu, decât de a apără interesele conservative ale Europei. Ce ar fi pututu împedecă acestă operă, ar fi fostu o alianță a puterilor apusene. Dar apoi tocmai Bismarck a sciutu să spargă o alianță ce s'ar fi pututu formă în Franca și între Anglia prin aceea, că a protegiat în timpul din urmă politica colonială a Franciei cu atăta ostentativă amicitate. Italia și Anglia sunt avitate numai la puterile lor singure, dér ele nu voru puté face nimica în contra politicii, care s'a inaugurat în Skierniewice. Ce influință va avé acesta politică asupra afacerilor noastre interne nu putem sci.

Programa „partidei independenței dela 1848.”

„Pesti Naplo“ publică proiectul acestei programe a „partidei independenței dela 1848“ precum l'a propus Paulu Hoitsy în conferința stângei extreme. Ea este de următorul cuprinsu:

Punctul 1 dice: Trecutul nostru istoric precum și aspirațiunile maghiare naționale pretindú despărțirea noastră de Austria. De aceea partida independenței dela 1848 va face totu posibilul ca să se stergă art. de lege XII din 1867. Partida cere autonomia Ungariei în afaceri de războiu, finance, vămuri și în afacerile esteriore și nu recunoscé altă comunitate cu Austria, decât comunitatea persoanei domnitorului. — Punctul 2 desaprôbă politica de ocupațiune bosniacă. — Punctul 3 se ocupă de Croatia. Partida doresce susținerea pactului ungaro-croatu dela 1868 și buna înțelegere cu Croatia. — Punctul 4 arată dorințele partidei în privința libertății cultului, a libertății personale, de presă, a cuvântului, intrunirilor ș. c. l.

Punctul 5 accentuează cătă de necesar este ca diferențele naționalității să trăescă în bună înțelegere în Ungaria independentă. De aceea una din năsuințele principale ale partidei va fi de a câștigă pe naționalități pentru idea statului ungaru independentu. — În P. 6 se ventilează cestiunea cum s'ar puté să se estindă din ce în ce libertățile publice — P. 7 dice că una din problemele partidei este apărarea moralității și a sêmțului religiosu.

P. 8 tractează despre reformele din întru și despre miseria ce se vede pe teremul administrației și alu justiției. — P. 9 pretinde înmulțirea școlilor și a altor așezăminte de cultură. Partida doresce introducerea instrucțiunii gratuite. — P. 10 se ocupă mai alesu de interesele industriei și ale comerțului și arată relele ce se nascu pentru țeră din tractatul de vamă și comercialu cu Austria. — P. 11 tractează despre reforma camerei magnaților.

Punctul 12 în fine accentuează din nou în modu energic, că partida este contra afacerilor comune cu Austria; ea combate prin urmare instituțiunea delegațiunilor, nu va lua parte la ele și va face opozițiune energică guvernului în toate cestiunile pactului cu Austria. Partida este convinsă că idea independenței este viuă în popor și speră că domnitorul încoronat nu se va opune voinței poporului la pasu când partida ar ajunge de a dobândi majoritatea în parlamentu.

Ni se scrie din Gurghiu, că vênătorea ce o va face prințul de coronă Rudolfu va avé un rezultat splendidu. De multu timp n'au fostu prin acelu ținutu atăția urși ca acum. Din cauza fόμεi se cobôră din munți până în câmpu.

La 7 Octomvre st. n. în sala teatrului de aci voru începe reprezentățiunile trupei teatrale germane de sub direcțiunea d-lui Friedrich Dorn. Cu a treia reprezentățiune începă a valoră abonamentele.

Unu anume I. Popovici, care dispăruse dela gara din Ploesti cu 15,000 franci, a fostu prinsu în berăria Quandt din Sibiu. Meritul, că s'a pusu mâna pe el, este alu d-lui Hiemesch, căpitanul Brașovului, care fusese deja încunosciat de poliția din Ploesti. D. Hiemesch, aflându-se în Sibiu și mergendú în numita berăria la prându, dădu peste paserea dispărută.

La 27 Septemvre s'era s'a deschis noul edificiu alu Operei regale din Pesta. M. Sa împăratul și toți ministri unguresci au asistat la inaugurare.

„Narodne Novinje“ anunță, că vicespanul comitatului Turocz a confiscat, din ordinul ministerului de interne ungurescu, toate hârtiile reuniunii femeiloru „Zivena“ din Turocz-Sz.-Marton.

Azi s'a deschis noua dietă croată. Cum voru decurge desbaterile și cătă va dură dieta, vomu puté sci cătă de curendú.

„Részboiul“ spune, că agenții stăpînirii împraștia în toate părțile șcirea că guvernul nu va permite a se face serbarea centenarului lui Horia, în scopu d'a paraliză lucrările comitetului de organizare. Acestu comitatú însă, nu se sperie și merge înainte cu preparativele serbării, care promite a fi foarte impozantă.

Camerile României se voru convocă pe la sfârșitul lui Septemvre în sesiune estraordinară. Voru volă câteva proiecte de legi, și apoi voru fi disolvate, spre a se face alegeri noue după legea electorală revisuită.

Regele și Regina României se pregătescu, spunu diarele din Bucuresci, să mergă în curendú la Sigmaringen, unde prințul de Hohenzollern și princessa Iosefina și voru celebră nunta de aur. Suveranii României voru asistă la acestă celebrare.

„Voința Națională“ spune că Vineria trecută pe la 5^{1/2} ore s'era, întorcendú-se de la muncă unu convoiu de 90 condamnați din penitenciarul de la Slănicu, 5 din ei au reușit să forțeze convoiul și au fugit. Sentințele trăgendú cu armele la o distanță de 300 metri, 4 din ei au fostu omoriți, unul gravu rănit.

Epidemia de vîrsatú bântue cumplitu Triestul. Într'o singură casă s'au bolnăvit de ce persoane, dintre care trei au și murit.

În Metz a fostu executat la 23 Septemvre st. n. ucigașul Sonnenschlin. Înainte de executare, vorbi condamnatul înaintea poporului adunat, mărturisindú crima sa, și și exprimă speranța că va fi totuși grațiatu. După cinci minute ilu grația funia.

„Central News“ anunță din Petersburg, că Țarul a grațiat 42 nihilisti, cari fuseseră condamnați să fie deportați în Siberia, ér altor 72 le-a micșorat pedepsa.

Din Calcutta, în India, se scrie, că în pușcăria din Mandalay s'au revoltat arestanții. Numai după ce mai multe sute de criminalisti au fostu omoriți, s'a pututu potoli revolta.

În Billis, Anatolia, muri de curendú proprietarul turcu Cogru lu Hilmi Effendi în etate de 110 ani, lăsând în urmă 26 fii. Aceștia neunindu-se în privința împărțirii moștenirii, s'au dusu toți în Constantinople, ca Șeicul Islam să decidă cu.

Afacerea bibliotecii studenților români din Lugoșiu.

(Corespond. part. a „Gaz. Trans.“)

(Urmare și fine. din Nr. 170.)

Biserica noastră a susținut și susține, pe basa posesiunii, pe baza documentelor și dovezilor sale, că dreptul de proprietate asupra numitei biblioteci e alu ei, — cine afirmă contrarul? Nu scim! fie stu-

denții, fie profesorii de la gimnasiul rom. cat. din Lugoșu, dér când voiescu d-lor a combate susținutul nostru dreptu de proprietate, atunci ei sunt constrâși, a dovedi contrarul față cu posesiunea, ce învolvă în sine presumpțiunea legală pentru alu nostru dreptu de proprietate.

Acesta se vede că o scie și d. Minitru, căci din posesiune voiesce să ne scotă, să ne lipsescă prin o tragere de penă de presumpțiunea de dreptu, ce ni o băsese bibliotecii, — de aceea ordonăză preluarea bibliotecii prin corpul profesoralu și așezarea ei în biblioteka profesorilor.

În decursul cercetării nimenea nu a pretinsu dreptul de proprietate asupra bibliotecii confiscate decât „biserica noastră.“ Dar cercetarea a decursu în aceea direcțiune adversară, ca să afle cause, motive pentru slăbirea dreptului de proprietate a bisericii asupra bibliotecii confiscate, — atunci e o ipso stăpênul bibliotecii e domnul Ministru respective gimnasiul rom. cat. maghiaru din Lugoșu ca subalternul său! Acestă procedură a fostu unilaterală și incorectă, dar nici rezultatul realu nu a avut, căci eti ce se afirmă că s'a constatat în decursul cercetării:

1. că studenții inculpați au afirmat, că biblioteka confiscată e proprietatea studenților români dela gimnasiul din Lugoșu;

2. că pe unele cărți s'a aflatu scrisu „proprietatea studenților dela gimnasiul din Lugoșu.“

Pre baza acestor date a aflatu de dreptu Înaltul ministru de culte și instrucțiune a judecă dreptul de proprietate asupra bibliotecii „corpului profesoralu“ seu „bibliotecii profesorilor.“

Ad 1). Ce a afirmat unu alu dintre studenții inculpați nu ne privesce, dér de ore-ce nici unu dintre studenții inculpați, nici toți la oaltă, nici afirmativa lor societate, declarată altcum ca oprită și ilegală, nu au fostu în posesiunea acelei biblioteci, nu au avutu nici unu dreptu de a dispune de ea; dreptu aceea aserțiunea studenților inculpați nu e întemeiată și susținută de nici unu fapt și ca atare nu pôte alteră dreptul nostru de proprietate.

Ad 2). Inscrierea ce s'a aflatu pe unele dintre cărțile din bibliotecă „proprietatea societății studenților români dela gimnasiul din Lugoșu“ nu pôte dovedi dreptul de proprietate, căci aceea societate a studenților români dela gimnasiul din Lugoșu de multu nu mai esistă. Dar decă ar esistă numai aceea societate a studenților români dela gimnasiul din Lugoșu, ar puté întemeia dreptul de proprietate asupra bibliotecii, și chiar acea societate a studenților români dela gimnasiul din Lugoșu nu ar dovedi prin inscrițiunea citată nimic în contra dreptului de proprietate a bisericii, căci aceea inscrițiune s'a pusă numai ca să se recunoscă dreptul de folosire, dar, cum a intrat aceea carte în bibliotecă, care e proprietatea bisericii, în acelu momentu dreptul de proprietate a devenit pentru biserica noastră necontestabilu. Altcum abstrăgendú dela toate acestea, cine pôte cu seriozitate susține, că după numele și inscrițiunile scrise pe cărți are să se judece dreptul de proprietate, căci de ar stă acesta, atunci căți proprietari de mari biblioteci, cari și-au procurat cărți dela antiquari, ar tremură de frică. că cărțile proprietarului de mai înainte, alu cărui nume se află scrisu pe foia primă.

Față cu aceste argumente cade și motivul 2, pentru care a aflatu Înaltul ministru de culte și instrucțiune cu cale a judecă dreptul de proprietate gimnasiului rom. cat. din Lugoșu.

Toate acestea le-amu spusu ca să probăm, că și în fondu dreptatea e a noastră, deși accentuăm cu totă gravitatea, că cea mai principală cauză a remonstrării noastre e întrebarea de competență, că adecă are Înaltul ministru de culte și instrucțiune dreptu a delibără asupra dreptului de proprietate, care e de certy între biserica noastră și între gimnasiul rom. cat. din Lugoșu?

La acesta întrebare nu numai răspundem că nu are dreptu, ci declarăm că nu recunoscem de competență hotărîrea sa, căci decă amu face acesta, amu vătămă legea și drepturile noastre.

Dreptul de proprietate nu se pôte judecă fără ascultarea părților; biserica noastră nu a fostu ascultată nici decum în acesta cauză.

Dreptul de proprietate nu se pôte judecă decâtu numai în urmarea inacțiunii; biserica noastră nu a fostu nici când inacționată pentru a recunoscé dreptul de proprietate asupra acestei biblioteci.

Dreptul de proprietate nu se pôte judecă decâtu prin judecătoria civilă; Înaltul ministru de culte și instrucțiune nu e judecătoria civilă, ci administrativă.

Dreptu aceea judecata Înaltului ministru de culte și instrucțiune, prin carea decretăză dreptul de proprietate asupra bibliotecii cestionate gimnasiului rom. cat.

din Lugoșu, trecându peste competența Inaltului ministeriu e ilegală.

Pe baza celorlalte espuse ne rugăm de Sp. ta, ca să binevoiescă a înainta această rugare de suprareviune prin Sp. d. vice-comite către pre Inaltul consiliu al ministrilor țării, ăra pe acesta îl rugăm, ca să caseze acea parte a intimatului ministrului de culte și instrucțiune Nr. 26.335—1884, prin care ăordină, ca biblioteca confiscată cu ocaziunea investigațiunei efectuate in contra studenților din gimnasul rom. cat. maghiarū din Lugoșu să se preia prin corpul profesoralū și să se așede in biblioteca profesorilor.

Lugoșu in 16 Septemvre 1884.

Cu totū respectulū
Coriolanū Brediceanū m. p.,
preș. com. par. a bis. gr. or. rom.
din Lugoșu.

(L. S.) Partenie Pesteanu m. p.
notarū.

Referitorū la recursulū dintēiu îndreptatū contra ordinațiunei judelei cercualū administrativū am primitū dela acela și in 18 Sept. următorulū răspunsū:

4493. *Dela judele cercualū adm. alū Lugo-adm. 1884 șului.*

Spect. domnū Coriolanū Brediceanu preș. comunei bisericesci gr. or. in Lugoșu.

Apelațiunea in cauza predării bibliotecei studenților romāni dela gimnasulū din Lugoșu prin comuna bisericescā gr. or. din Lugoșu.

Pe lângă redarea acestei apelații in origine te incunoscintezū, că, deorece motivele espuse in apelațiunea presentā suntū identice cu cele espuse in cea inaintatā către Inaltulū ministerū de culte și instrucțiune; deorece și altcum contra hotăriri Inaltului ministerū apelațiunea nu are locū, și deorece această apelațiunea are intențiunea a amēnā predarea, o respingū din oficiu și defigū ca terminū de predare a bibliotecei diua de 23 Septemvre a. c. ărele 3 d. a.

Lugoșu in 18 Septemvre 1884.

(L. S.) Marsovszky m. p.
solgabirū.

In contra acestei decisiuni a judelei cercualū comitetulū parochialū a indatū următorea

Apelațiune

Spectabilitatea ta susțini in decisiunea No. 4493 din 1884 cumcā:

1). motivele din »Recursulū« nostru sunt totū acelea care le-a declaratū Inaltulū ministerū de culte și instr. de nefundate;

2). cumcā in contra intimatului ministerialū nu e admisibilū »Recursulū«;

3). cumcā cu »Recursulū« nostru avemū de scopū a trăgānā predarea.

Suntū aceste motive, și decā ar fi ele adevărate, acomodate de a se putē basā respingerea din oficiu a »Recursului« nostru? Nicī decumū! Căci »Recursulū« nostru a fostū îndreptatū in contra ordinațiunei Spect. tale; pentru aceea Spect. ta nu ai avutū competența de a delibērā asupra aceluia, cu atāta mai puținū, fiindcā causā legalā sēu formalā pentru respingerea din oficiu nu esistā.

Motivele de sub 1). 2). și 3). nicī nu stau, nicī nu potū servi de basā la respingere din oficiu a »Recursului« nostru din următorele contramotive:

Ad 1). Cānd Spect. ta declarī cumcā motivele din recursulū nostru suntū totū acelea, care le-a declaratū Inaltulū ministerū de culte și instrucțiune de nefundate, — deliberezi cauza in meritū, ce nu ai dreptū. De altmintearea »Recursulū« nostru respinsū nu a fostū îndreptatū contra rescriptului ministerialū, ci in contra ordinațiunei Spect. tale și din această causā nicī cā potū fi »totū acelea« motivele nōstre din recursulū respinsū cu cele declarate de Inaltulū ministerū de nefundate. Cētindū cineva »Recursulū« respinsū și »Recursulū« datū in decursulū cercetării la Inaltulū ministerū de culte și instr. va aflā și fără voința, cā nicī vorbā nu pōte fi de »totū acelea« motive; — acestū motivū deci e dișū ca sē fie dișū!

Ad 2). Cumcā intimatulū ministerialū nu e apelabelū, e părerea Spect. tale, dar in casulū de față cum vine sē se aplice această sentință asupra »Recursului« nostru, care a fostū datū in contra ordinațiunei Spect. tale și nu in contra »intimatului ministerialū«? Ce deducțiune e această: pentrucă intimatele ministeriale suntū neapelabile, de acia »Recursele« date in contra ordinațiunilorū judeților cercualū se respingū din oficiu? e greu de înțelesū această deducțiune, dar motivulū basatū pe ea e »negru pe albū.« — Ce cumpănesce? nimicū!

Ad 3). Cumcā prin »Recursulū« nostru întimū trăgānarea predării bibliotecei cestionate e suposițiune nemeritatā. Noi nu presupunemū cā Spect. ta din malițiā aducel ordinațiunī, căci afectele personale nu le amestecāmū cu actele oficiōse, — și noi reprezentāmū unū oficiu publicū, o corporațiune legalā, și ca atare depărtāmū otdeuna afectele personale; dreptū aceea suntemū datorī

chiamărei și pozițiunei nōstre a respinge asemēni suposițiunī nefundate.

Ca motivū pentru respingerea din oficiu a »Recursului nostru« nu putemū luā o asemenea »presupunere«, căci pe sub sōre cu s'a mai pomenitū, ca oficiulū sē scōtā motive de respingere din cause afarā de acte și alegate.

Astū modū, tōte motivele inșirate in decisiunea de respingere suntū rēsturnate, dreptū aceea pe lângā recluderea, »Recursului« in origine, vē rugāmū Sp. domnule a înaintā această apelațiune la Sp. d. vicecomite, pe care ilū rugāmū a cassā decisiunea Sp. tale Nr. 4493/1884, și primindū »Recursulū« nostru datū in 17 Septemvre 1884 sub Nr. 4993 sē binevoiescā a aduce hotărērea conformū petitalui din acelea.

Lugoșu in 20 Septemvre 1884.

Coriolanū Brediceanu m. p.
președ. com. par. a com. gr. or. din Lugoșu
Parteniu Pesteanu m. p.
notarū.

Referitorū la »Rugarea de suprareviune« îndreptatā către Consiliulū ministrilorū țării in contra ordinațiunei ministerului de culte și instrucțiune, primirāmū dela judele cercualū in 23 l. c. următorulū răspunsū:

4546 *Dela judele cerc. adm. alū Lugoșului.*
adm. 1884.

Spect. d. Coriolanū Brediceanu, ca preș. com. bis. gr. or. rom. din Lugoșu.

Rugarea de suprareviune a comunei bis. gr. or. din Lugoșu contra ordinațiunei Inaltului ministerū de culte și instr. publicā No. 26,335.

Decisiune

Dreptū aceea te incunoscintezū, cā predarea ordinațā pe 23 l. c. rēmāne in suspenso pānā se va resolvā apelațiunea.

Lugoșu in 22 Sept. 1884.

(L. S.) Marsovszky m. p.
szolgabirū.

PRESSA ROMĀNA.

Sub acestū titlū »Romānula« face următorulū tablou de diferitele diare și reviste romānesci:

I. Capitalā. — I Diare politice. — Cuotidiane. Romānula, Romānia, opos. Romānia liberā, guv. Voința naționalā, guv. Națiunea, opos. Rēsboiulū, opos. Rēsboiulū romānū, guv. Telegrafulū, guv. Trāsnetulū, guv. Universulū, guv. Bătāșulū, opos. Ciomagulū, opos. Opincea, opos. L'Indēpendance roumaine, opos. Le Pays, guv. Bukarester Tagblatt, guv. Bukaresti Hiradō, Silloghi, Iris, Hajoetz israelitū.

Sēptēmānale: Reforma, guv. Funcționarulū, liber. indep. Curierulū județelorū, liber. indep. Cooperatorulū, organū alū cooperatoriilorū. Deșeptarea, antisemiticū, Frăția italo-romānā. Fraternitatea, israelitū.

Bi-lunar: Țara-nouā, guv.

2. Reviste. — Sēptēmānale: Cimpoiulū, ilustratū. Doina, musicalū. Ortodoxulū. Dreptulū juridicū. Necesarulū, Curierulū Financiarū, rom. francesū. Lloydulū romānū. rom. germ. L'Economiste roumain. Bukarester Salon, ilustrat. Progresulū medicalū.

Bi-lunare: Curierulū Romāniei.

Lunare: Economia ruralā. Literatorulū. Spitalulū. Revista armatei. Columna lui Traianū, istoriā, filologiā. Cugetārī mensuale, medicalā. Organulū farmaciștilorū. Revista pădurilorū. Biserica ortodoxā. Buletinulū geograficū. Revista tinerimei. Santinela romānā.

Trimestriale: Revista pentru istoriā, filologiā și archeologiā.

Anuale: Analele academiiei romāne.

3. Umoristice. — Cucu, guv. Le Bossu, op. liber. Ciulinulū, opos. cons.

4. Oficiale. — Monitorulū oficialū. Buletinulū instrucțiunei publice. Buletinulū curții de casați. Monitorulū comunalū. Buletinulū ministerului de agriculturā. Buletinulū telegrafo-postalū.

II. Provinciā. — I. Diare politice. — Cuotidiane. Iași: Liberalulū, guv. Patria, opos. Craiova: Carpații, guv. Galați: Galații, guv. Posta, opos. Vocea Covurlulului, guv.

Treisēptēmānalc: Iași: Curierulū Balasanū, guv. Lupta, opos. lib. Bērladū: Progresulū, guv.

Bi-sēptēmānalc: Romanū: Romanu, guv. Ploesști: Curierulū Prahovei, guv. Democratulū, opos. lib. Focșani: Luptătorulū, opos. liberalū.

Sēptēmānalc: Tērgoviște: Unirea, guv. Buzēu: Independența romānā, guv. Botoșani: Constituționalulū, opos. Vocea Botoșanilorū, opos. Țara de susū, guv. Dorohoiu: Vocea Dorohoiului, guv. Ploesști: Alarma, opos. Bacău: Gazeta de Bacău, op. lib. Focșani: Vocea Putnei, guv. Fălțiceni: Fălțiceni, guv. Giurgiu: Giurgiu, opos. lib. Vlășceanulū, opos. Tulcea: Tulcea, guv. Ecolulū Dobrogei, opos. Iași: Noua Revistā, opos. Râmniculū-Sărātū: Curierulū Râmnicului, opos. Craiova: Amara, guv. Olteanulū, guv. Galați: Sentinela. Brăila: Dunărea, guv. Brăila, opos. lib. Mesagerulū Brăilei, opos. T.-Severinū: Mehedintulū, lib. indep. Strehaiia: Mehedintulū, guv. Cărbunești: Săteanulū, guv. Mușetești: Țeranulū, guv. T.-Măgurele: Telemnulū, guv. Bērladū: Tutova, guv. Piatra: Corespondința provincialā, guvernamentalā.

Bi-lunare. Băcău: Ecolulū Băcăului, guv.

2. Reviste. — Sēptēmānalc. Iași: Revista teologicā Deșeptarea.

Bi-lunare: Ploesști: Revista comitului agricol. Tulcea: Revista corpului profesoralū. Râmniculū-Sărātū: Gazeta Sătēnului. Iași: Contemporanulū. Arta.

3. Umoristice. — Iași: Perdafulū, ilustratū. Săceala. Brăila: Ghimpele.

4. Oficiale. — Buletinulū județului Vlașca. Gazeta de Focșani. Curierulū de Iași. Farulū Constanței. Gazeta de Craiova.

III. Austro-Ungaria. — Politice. — Brașovū Gazeta Transilvaniei, cotidianū. Sibiu: Tribuna, cotidianū. Observatorulū, bi-sēptēmānalū. Telegrafulū Românū, tri-sēptēmānalū. Timișōra: Luminătorulū, bi-sēptēmānalū. Pesta: Viitorulū, tri-sēptēmānalū.

Reviste. — Sibiu: Foia societăței Transilvanie. Aradū: Biserica și șōla. Oradea-Mare: Familia. Gherla: Amiculū familiei, Preotulū, Cărțile Sătēnului. Viena: Gazeta ilustratā. Cernăuți: Aurora romānā. Candela.

Umoristice. — Sibiu: Caliculū.

IV. Italia. — Roma: Romania.

Convocare.

Onorații membrii ai »Reuniunei învățătorilorū romāni gr. or. din districtulū X Brașovū« suntū prin această invitați a participā la adunarea generalā ce se va ținē, conformū Cerculariului Venerab. Consistorū archidieceșanū ddo. 19 Iulie 1884 Nr. 3567 Scol: din 23—26 Septemvre a. c. in Rēsnoivū cu următorea

Programā:

Duminecā in 23 Septemvre a. c. la 11 ăre a. m. invocarea Duhului sântū și dupā aceea ședința comitetului centralū.

Ședința I-ia la 3 ăre p. m.

a) Deschiderea adunării generale.

b) Apelulū nominalū.

c) Presentarea rapōrtelorū din partea comitetului centralū.

d) Alegerea comisiunilorū.

Sēra la 8 ăre producțiune musicalā.

Ședința a II-a la 9—12 ăre a. m.

Prelegerea teoricā practicā din metodicā scrierei

Ședința a III-a dupā amēdēt 3—5,

Continuarea materialului de mai susū.

Ședința a IV-a Marți dela 8—12 a. m.

Rapōrtele comisiunilorū și constituirea noului comitetū.

Ședința a V-a dupā amēdēt.

Statorirea bugetului pe anulū »Reuniunei« 1884/5 și defigerea locului pentru adunarea generalā proximā.

Brașovū, 16 Septemvre 1884.

Stefanū Iosifū,
președinte.

Iōnū Aronū,
secretarū.

DIVERSE.

Noua piesă a lui Dumas flulū. — »Matin« publicā nesce interesante mărturisiri. Poetulū încă nu scie, ce titlū va dā noului opū, e însă verosimilū, cā ilū va numi dupā eroina piesei. Piesa și are temeulū in studiare de caractere și in situațiunī dramatice. »Amū juratū, — dice Dumas — cā nu voiū mai scrie nicī o piesă, dēr m'a amăgitū ărași plăcerea de a lucrā pentru teatru. N'am lipsā sē mai scriu; banī am destui, și ar fi mai bine decā de felū nu așū mai publicā nimicū. Dar de repeți orī am fostū rugatū și incetaiū de a mē mai impotrivī. Și apoi pe de altā parte, acum scriu pentru Comēdie Française, și decā acolo mē vorū fluerā, aceea va avea mai puținā insemnătate, decātū in orī care altū teatru. Decā autorulū cade intr'unū teatru, alū cărui directorū lucrā pe socotēla sa propriā, atuncī acesta ajunge intr'o poziți neplăcutā, ăr autorulū nu numai cade, dar suferē și pierderī in banī. In Théâtre Française însă, care are actori de primulū rangū și este intr'o pozițiune absolutū independentā, autorulū căduțū este numai unū omū, care a greșitū.

Inecarea canonierei englese »Wasp.« — Admirabilitatea englesā a făcutū oficialū următorea incunoscintāre: La 23 Septemvre n. a. c. a sositū o telegramā, care anunță, cā la țermulū nordvesticū alū Irlandei, lângā insula Tory, s'a inecatū la 22 Septemvre canoniera M. Sale »Wasp.« Dintre 58 de marinari numai 6 au scāpatū. Intre cei inecați suntū țoți oficerii.

Depărtarea șōrecilorū de prin camere. — Ia untū de pētrā, mōiā cāteva petice intr'ensulū și pune-le in 4—6 locuri ale camerei. Mirosulū acestui untū este șōrecilorū atātū de nesuferitū, incātū in cāteva ăre nu se va mai vedē nicī unulū. Acestū mijlocū se pōte aplicā și contra cărțițelorū. In locuința unde s'au prāsītū șōreci mulți, se pōte aplica cu succesū smulgēndū din rădăcinā dupā cāmpū planta »Cōda vacii« (Verbassum Thapsum) și punēndū cāte o mână in tōte unghiurile casei. Planta »Limba cānelui« (Cynoglossum officinale) verde, puse prin găurile șōrecilorū îi depărtează asemenea.

† NECROLOGŪ. Din Petridulū mediu ni se comunicā durerōsa scire, cā la 27 Septemvre a. c. a muritū Virginia Sērbu nāsc. Barițū in etate de 31 ani. Fie'ī țērina ușorā!

Editorū: Iacobū Mureșianu.

Redactorū responsabilū: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena
din 29 Septembrie st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.40	Bonuri croato-slavone . . .	100.—
Rentă de aur 4%	93.10	Despăgubire p. dijma de	
Rentă de hârtie 5%	88.85	vin ungar	98.70
Imprumutul căilor ferate		Imprumutul cu premiu	
ungare	142.50	ungar	114.75
Amortisarea datoriei căi-		Losurile pentru regularea	
lor ferate de ostiu ung.		Tisei și Segedinului . . .	115.30
(1-ma emisiune)	96.40	Renta de hârtie austriacă	80.75
Amortisarea datoriei căi-		Renta de arg. austr.	81.70
lor ferate de ostiu ung.		Renta de aur austr.	103.20
(2-a emisiune)	—	Losurile din 1860	134.10
Amortisarea datoriei căi-		Acțiunile băncii austro-	
lor ferate de ostiu ung.		ungare	853.—
(3-a emisiune)	101.—	Act. băncii de credit ung.	290.—
Bonuri rurale ungare . . .	100.80	Act. băncii de credit austr.	290.40
Bonuri cu cl. de sortare	100.25	Argintul — Galbin	
Bonuri rurale Banat-Ti-		impăratesci	5.77
mișu	100.25	Napoleon-d'or	9.66 1/2
Bonuri cu cl. de sortare	100.—	Mărci 100 imp. germ. . . .	59.70
ponuri rurale transilvane	100.30	Londra 10 Livres sterlinge	121.85

Bursa de București.

Cota oficială dela 15 Septembrie st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump. 94	vënd. 94 1/2
Renta rom. amort. (5%)	95 1/2	96
» convert. (6%)	95 3/4	96 1/4
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	33	34
Credit fonc. rural (7%)	102 1/4	103 1/4
» » » (5%)	91	91 1/2
» » » urban (7%)	101 1/2	102
» » » (6%)	97 1/2	98
» » » (5%)	87	87 1/2
Banca națională a României	1390	1400
Ac. de asig. Dacia-Rom.	364.	368
» » » Națională	241	246
Aur	6 25.0%	6.50
Bancnote austriace contra aur	2.06.	2.08

Cursul pieței Brașov
din 0 Septembrie st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump. 9.07	Vënd. 9.10
Argint românesc	9.—	9.05
Napoleon-d'or	9.62	9.65
Lire turcesce	10.90	10.94
Imperial	9.87	9.90
Galbeni	5.64	5.68
Scrisurile fonc. » Albina	100.50	101.50
Discontul	7—10 %	pe an.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor

în „Gazeta Transilvaniei.“

Anunțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6
Pentru inserțiuni și reclame pag. a III linia à . „ — „ 10

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 oră	10 ⁰ / ₁₀₀
» » » 5—8 »	15 ⁰ / ₁₀₀
» » » 9—11 »	20 ⁰ / ₁₀₀
» » » 12—15 »	30 ⁰ / ₁₀₀
» » » 16—20 »	40 ⁰ / ₁₀₀
Dela 20 de repetiri în sus	50 ⁰ / ₁₀₀

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 113 Mai 1884.

2—3 **A V I S Ū !**
De Miercuri în 1 Octombrie st. n. începând costă
carnea de vită 40 cr. unu Kilo.
M. FLEISCHER & Comp.

Societatea comercială română Bassarabianu Calfoglu & Comp.
BULETIN Ū
BRĂILA 12 Septembrie 1884.

Vendător	Cumperător	Felul	Kilo	Libre	Prețul	Notițe	
Soc. Comercială	I. Bellet	Grâu	840	56 3/4	8	20	Magasiă
N. P. Politis & C-ie	L. & M. Feitler	Porumb	480	59 1/4	53	75	Caic
Eul. Georgieff	I. D. Nicolopulo & Cie	»	540	59 1/2	54	—	»
P. D. Vamvuri	d-to	»	770	57 3/4	52	25	»
M. Grimani	Louis Dreyfus & C-ie	»	130	59 1/3	51	50	»
Panaitescu	P. Coventry & C-ie	Secară	100	55—	54	—	Magasiă
d-to	d-to	»	80	54—	53	—	»
d-to	d-to	»	60	56 1/2	55	—	»
Th. D. Faranga	d-to	»	280	52 1/3	49	—	»
Goldenzweig	C. Nicolaidi & C-ie	»	250	55—	53	75	»
W. P. Sassu	P. Coventry & C-ie	»	210	52 1/2	49	50	»
I. Catzica	M. Cohen	Fasole	160	100—	19	90	Caic
Samarian	Căpitanu	»	108	»	20	—	»

≡ Casse de Wertheim ≡

ce resistă pe deplin în contra focului și nici nu se pot sparge, din cele mai renumite fabrici de casse

L. FLEISCHER,

oferă pe prețuri convenabile în cele mai favorabile condițiuni și în toate mărimile

Iustinianu M. Grama,
depozitarul fabricii în Brașov.

6—20

Mineralu Paralithicon

compozițiune patentată pentru împedecarea și depărtarea temeinică a pietrei ce se formează pe pereții cazanelor.

Depărtăză pe cale mecanică pétra de cazan, formată deja, împedecă prin reacțiune chemică asupra apei din cazan formarea ei, scutesce de întreruperea lucrului atât de neplăcută și costisitoră, produce economiă de material de ars prin conservarea pereților cazanului în grosimea lor normală și garantăză o durabilitate mai mare, a cazanului prin încetarea ciocănitului atât de stricăcios la curățire.

Mineralul Paralithicon este liber de orice substanță care ar conține séu ar formă acrelă și prin urmare nu vatămă nici cazanul nici armatura și permite aplicarea fără nici o periclitare a fabricatelor, chiar și acolo, unde este o directă întrebunțare a aborului.

Regulă de aplicare.

Pentru un cazan de o putere de 10 cai trebuie 6—8 Kilo. Se ia acestu praf, se pune într'unu vas și se tóră pe elu 5—6 litrii de apă caldă stându ast-fel 8 până 'n 10 ore, se amestecă și decă va fi încă grósă, se mai tóră atâta apă până se subțiează așa ca se poț unge cu elu, apoi se unge cazanul. La cazane rotunde se bagă praful înăuntru ca să reageze cu apa din întrul cazanului.

Fabrica unde se prepară acestu praf chemic se află în Viena la HERMANN PETZOLD. — **Depozitul generalu** la d-lu **George Inke, Brașov strada Căldărarilor Nr. 506.**

PREȚUL Ū DE KILO

decă se cumpăra o cantitate mică cu embalagiu cu totu 4 franci, în cantitate mai mare cu embalagiu 5 franci pentru România.

Cu distinsă stimă
Georg Inke și Hermann Petzold.

Fabrică de articuli chemici pentru funcțiunarea mașinelor de vaporu.

Agentu autorisatu d-nulu Ioanu Teutsch.